

af, at der fra to ærede Medlemmer af Udvalget er blevet taget et ret skarpt Forbehold med Hensyn til deres Stilling ved en senere Lejlighed. De have i alt Fald udtalt, at de toge et Forbehold for det Tilfælde at Lovforslaget skulde komme herop igen i en forandret Skikkelse, — det var vel deres Mening. Jeg tror, at det vilde være uheldigt, hvis vi fik dette Lovforslag tilbage i en væsentlig anden Skikkelse. Det er efter et langvarigt Arbejde, og efter at der er vist ret stor Resignation fra begge Sider, at vi ere naaede til det Resultat, som nu foreligger; men jeg tror, at fra Landbostandens Side maa det siges, at der vil være gjort et godt Skridt fremad, hvis Ændringsforslaget vedtages. Jeg tror altsaa, at vi Landboere skulde lægge noget af den Indflydelse, som vi maaske sidde inde med over for de andre Lovgivningsfaktorer, i Vægtskaalen for, at vi ikke skulde faa Lovforslaget at se her igen med alt for store Forandringer, thi saa vil der sikkert ikke komme noget ud af det. Jeg mener, at det, at man tager et saadant Forbehold som nævnt, kunde føre til, at den ene eller den anden Lovgivningsfaktor kommer til at se lidt anderledes paa Sagen. I Virkeligheden er det saaledes, at det Forslag, Udvalget stiller, er af den Natur, at Landbruget efter min Mening maa siges at være godt tjent dermed. Man har ved dette Lovforslag, som griber ind paa et temmelig nyt Omraade, haft store Vanskeligheder, idet det gjaldt om dels ikke at lægge Handelen alt for store Hindringer i Vejen og dels paa den anden Side at sikre Landbruget, at det kan faa gode Varer. Der har været store Hindringer derved at overvinde, og jeg tror, at der er naaet meget ved Ændringsforslaget. Jeg vil altsaa udtale det Haab, at det, der nu er naaet ved gensidig Imødekommen, maa blive ført igennem, da jeg tror, at alle Parter kunne være tjente dermed.

P. G. C. Jensen: Det foreliggende Forslag er jo at betragte som et Forlig mellem Handelsstanden og Landbostanden, og derover kunne vi andre kun glæde os. Det er heller ikke min Sag at bringe en Forstyrrelse ind i den Glæde, der forhaabentlig er hos begge Sider over, at man saaledes er bleven enig. Jeg har dog ment at burde tage Ordet, da jeg er bleven opmærksom paa et Par formelle Punkter, som jeg tror, det er rigtigt at henlede det ærede Udvalgs Opmærksomhed paa.

Saaledes som den ærede Ordfører forklarede § 1, tænker man sig to forskellige

Former for Handel med Gødningstoffer, dels at Handelen sker ved Agent, der optager Bestilling, og dels, at Varer sælges uden foregaaende Bestilling. Man deler derfor § 1 i to Dele, der tage Hensyn til disse to Former for Handel. Der er dog en tredje Form, som ikke er medtagen, hvilket derfor kan volde en Del Vanskelighed, nemlig den, hvor der er sket en Bestilling, men ikke gennem en Agent, og altsaa heller ikke paa Levering. Man taler først om Handel paa Levering, som man forudsætter er bragt i Stand ved Bestilling til Agenten, og man taler som Modstykke dertil om Varer, der sælges uden foregaaende Bestilling. Naar nu en Landmand skriver til en Købmand: Vær saa god om 8 Dage at sende mig 1,000 Pund af den og den Slags Gødning, er det en Bestilling, det er tydeligt nok; men det er ikke Handel paa Levering, og det er endnu mindre noget, der falder ind under sidste Stykke af § 1. Jeg tillader mig at henlede det ærede Udvalgs Opmærksomhed paa, om der ikke trænges til en formel Ændring her.

Jeg skal ogsaa nævne et Punkt, der vistnok maa siges at være en Realitet, trods det, at det fremtræder som en formel Bemærkning. Jeg ønsker at gøre opmærksom paa, at Handelsstanden ikke maa være alt for tryk med Hensyn til Bestemmelserne om, at der skal gives et Dokument med Oplysninger, medmindre andet er vedtaget, i hvilken Henseende Bevisbyrden paahviler Sælgeren. Det ser jo saare uskyldigt ud. Men det vil i Virkeligheden sige, at man i saadanne Tilfælde paalægger Sælgeren en virkelig Bevispligt. Jeg vil gøre opmærksom paa, at det er ikke tilstrækkeligt, hvis ærede handlende maatte tro, at en Forklaring af deres Handelsbetjent eller deres Pakhuskarl vil være et Bevis. Det vil jo være en enlig Forklaring, selv om det er muligt, at den ene eller den anden af disse blandt de utallige Handler, som de maa antages at foretage, skulde kunne huske, at en eller anden N. N. ved given Lejlighed havde vedtaget, at der intet Dokument skulde udstedes. Jeg gør altsaa opmærksom paa, hvad Handelsstanden gaar ind paa; for mig maa den naturligvis gerne gøre det, jeg henleder blot Opmærksomheden paa, at det er et virkeligt Bevis, der kræves, og det maa erindres, at det er under Bødeansvar, at disse Betingelser her opstilles. Det vil altsaa sige, at hvis den handlende ikke kan føre Bevis, skal han ifalde Bøde. Disse Bemærkninger gælde